

RABKA - 2DROJ

A black and white photograph of a large, multi-story wooden house. The house features a prominent gabled roof and a balcony on the upper floor. The exterior is clad in horizontal wooden siding. Several windows are visible, some with dark shutters. In the foreground, several bare, leafless trees stand in front of the house, their branches creating a complex web of lines. A low stone foundation or wall is visible at the base of the house. The overall scene is captured in a vintage, slightly grainy style.

POW: NOWY TARG

Nr A-723 data 30.12.1993

Autor nieznany. Prawdopodobnie jakiś miejscowy cieśla. Pierwotnym właścicielem domu była rodzina Macugów. Następnie w drodze podziałów spadkowych obiekt został współwłasnością Sebastiana Macuga - w połowie oraz Karola Sienka s. Jędrzeja i Marii z Macugów Sienkowej - po 1/4 części.

Od nich, w marcu 1944 r., nabyła dom p. Stefania z Bików Donthowa, matka obecnych właścicieli.

Obiekt pierwotnie parterowy, został na pocz. lat 30-tych powiększony o górne kondygnacje stając się willą uzdrowską o nazwie "Topolówka". Do r. 1958 dom nie posiadał własnej kanalizacji.

W latach 80-tych budynek drogą spadku przeszedł na własność obecnych właścicieli. Latem 1993 r. parter został podzielony na dwa oddzielne mieszkania. Część wsch. z wejściem przez werandę pld. należy do p. Ewy Donth-Gardzińskiej, część zach. z wejściem od strony pln. do p. Krystyny Donth-Grzybowskiej. Piętro należy do p. Anny Donth Lewandowskiej.

Z ciekawostek można wymienić iż jednym z mieszkańców obiektu w latach 1953-66 była rodzina pp. Wańkowiczów, spokrewnionych ze słynnym Melchiorem.

Pod względem stylowym jest to typowy przykład rabczańskiej willi uzdrowskiej, z elementami architektury podhalańskiej.

Sytuacja - budynek znajduje się na wschodnim skraju Rabki, przy ul. Poniatowskiego; usytuowany na działce o dużym spadku w kier. pld., ok. 15m od ulicy. Od strony ulicy znajduje się mur oporowy żelbetowy o wys. ok. 1,90 m łagodzący spadek naturalny terenu. całość ogrodzona siatką drucianą na słupach metalowych posadowionych na cokole betonowym. W pld.-wsch. części działki studnia kopana w obudowie z kręgów betonowych ϕ 80 cm. z pokrywą żelbetową, zaopatrzona w pompę ręczną żeliwną ssącą. Na działce znajduje się w małej ilości zieleni wysoka o bardzo złym stanie, stara i zniszczona.

Materiał i konstrukcja - mury piwnic z kamienia łamanego na zaprawie cementowej; mury piwnic pod werandą z betonu żwirowego ze stropem z płyty żelbetowej. Nad piwnicą pod budynkiem sklepienie kolebkowe z kamienia - kolebka o podniesionym łuku /podstawa 2,20 m; strzałka 1,78 m/. Ściany parteru i piętra wieńcowe z drewna iglastego; ściany części pomocniczej ryglowe /12/12/ szalowane deskami sosnowymi 22 mm. Dach dwuspadowy o konstrukcji słupowo-jętkowej z częściowym wykorzystaniem poddasza na cele mieszkalne i kryty dachówką ceramiczną czterozakładkową na łątach. Szczyty dachu szalowane deskami. Strop na parterze drewniany belkowy, w części obiektu odkryty, a w części z wyprawianą na macie trzcinowej podsiębitką.

Rzut i bryła - założony na planie prostokąta, z werandą od str. pld. i dobudówką pomocniczą /pom. gosp., schody/ od pln., piętrowy z użytkowym poddaszem, częściowo podpiwniczony; dach dwuspadowy. Układ wnętrza półtoratraktowy z sienią na osi /obecnie zabudowaną węzłem sanitarnym/.

Elewacje - frontowa /pld./ pięcioosiowa z werandą - balkonem na osi, zwieńczoną dachem dwuspadowym. Otwory okienne i drzwiowe prostokątne profilowane. Ściany szalowane poziomo. Balkony od str. pld. posiadają balustrady pełne o pionowym układzie desek, od str. wsch. Pionowe deski profilowane.

Wnętrze - ściany posiadają tynki na macie trzcinowej; podłogi z drewna miękkiego na legarach. Stolarka okienna ościeżnicowa podwójna, malowana olejno, drzwi drewniane jednoskrzydłowe, wejściowe do budynku i na werandę częściowo przeszklone. W pld.-wsch. części budynku piwnica sklepiona kolebkowo, do której wejście od zewnątrz.

Instalacje - budynek wyposażony jest w instalację: elektryczną jednofazową z przyłączem napowietrznym z dwoma punktami pomiarowymi, oddzielnymi dla każdego mieszkania; wodociągową z doprowadzeniem wody do części środkowej obiektu, poprzez piwnicę, gdzie znajduje się punkt pomiarowy - wodomierz; gazową z doprowadzeniem przyłącza od str. pln. - końcówka na ścianie z punktem pomiarowym; ogrzewczą - piece kaflowe.

<p>14. Kubatura</p> <p>958 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>240,5 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>Dom mieszkalny</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>Dom letniskowy</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Oprócz informacji o nadbudowie budynku na pocz. lat 30-tych, żadne prace remontowe przeprowadzane przed r. 1944 nie są znane. W r. 1958 wybudowano szambo, które obecnie musi ulec likwidacji.</p> <p>Ok. r. 1963 została rozebrana i złożona na nowo piwniczka pod werandą od str. pld. Powodem była zaprawa wapienna, która uległa zwietrzeniu.</p> <p>W r. 1979 rozebrano również kamienny mur oporowy od str. ulicy, wprowadzając na jego miejsce mur z żelbetu.</p> <p>W r. 1984 lokator zajmujący wsch. część budynku rozebrał dwa piece kaflowe - ogrzewowy w pokoju i chlebowy w kuchni. Prace te wykonał bez wiedzy i zgody właścicieli.</p> <p>W tym samym roku p. Krystyna Donth-Grzybowska rozebrała i postawiła na nowo piece w zach. części budynku. Poprzednie były wg c.d. w załączniku nr 3</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Należy pilnie wzmocnić drewnianą konstrukcję balkonów od str. pld. - uszkodzona przez czynniki biologiczne grozi zawaleniem. 2. Umiejętna likwidacja szamba leżącego w bezpośrednim styku fundamentów w części pld.-zach. domu. 3. Drobne naprawy pokrycia dachowego i urządzeń odprowadzających wody opadowe /rynny, rury spustowe/. 4. Ocieplenie poddasza. 		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Fundamenty - konstrukcyjnie bez zarzutu, istnieje zagrożenie w rejonie narożnika pld.-zach. - dawne szambo.</p> <p>Ściany zewnętrzne - niedostateczna izolacja termiczna, poza tym stan dobry.</p> <p>Ściany wewnętrzne - stan dobry.</p> <p>Stropy - stan dobry.</p> <p>Podłoga - stan dobry</p> <p>Konstrukcja dachowa - stan dobry.</p> <p>Pokrycie dachu - stan dobry.</p> <p>Instalacje - poprawne.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Nie prowadzono kwerendy archiwalnej

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

2 fotografie z 1944 r. - w posiadaniu
p. Krystyny Donth-Grzybowskiej /współwłaścicielka/

22. Bibliografia

1. Sulimirski. Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich; t. IX. Warszawa 1888, s. 343.
2. S. Zakrzewski. Najdawniejsze dzieje klasztoru Cystersów w Szczyrzycu. Rozpr. naukowa P.A.U. Wydz. Hist. Filoz., ser. II, t. XVI, Kraków 1902.
3. K. Dobrowolski. Najstarsze osadnictwo Podhala. Lwów, 1935.
4. W. Anczyc. Zdrojowisko jodowo-bromowe w Rabce. Tyg. Ilustrowany, t. IV, 1867, s. 150.
5. E. Nawratil, Cz. Trybowski. Rabka i okolice. 1938 r.
6. J. Ross. Architektura drewniana w polskich uzdrowiskach karpackich /1835-1914/, w: Sztuka 2 poł. XIX w. Warszawa 1973.
7. Z. Beiersdorf, B. Krasnowolski. Rozwój przestrzenny i architektura Rabki. Teki K.U.A. PAN O. Kraków, t. XVI /1982/, s. 125.

24. Uwagi różne

Budynek nie posiadał do tej pory księgi wieczystej - poprzednia uległa zniszczeniu podczas pożaru PBN w Jordanowie.
Obecnie prowadzone jest postępowanie prowadzące do założenia nowej /tym razem w PBN Mszana/.
Należy wykonać dokumentację detalu architektonicznego /rysie, balustrady balkonowe/.

25. Wypełnił

arch. Leszek Bylina
listopad 1993r.

26. Sprawdził

27. Załączniki

1. Sytuacja /1:1000/. Rzut budynku /1:200/.
2. Zawartość rubryki nr 8.
3. c.d. z rubryki nr 18.

1. Miejscowość

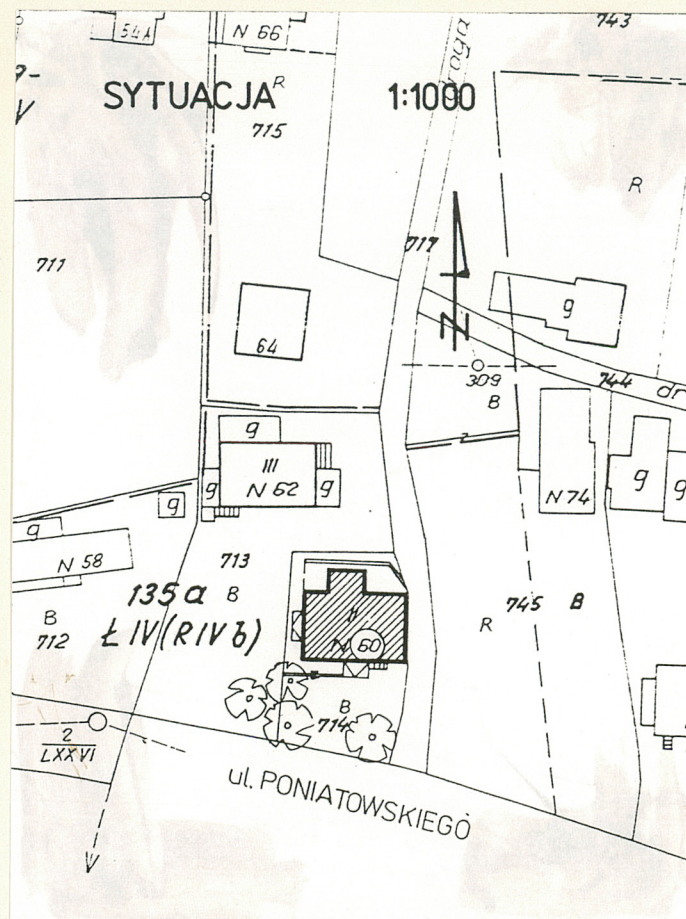
Rabka

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Willa "Topolówka"

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

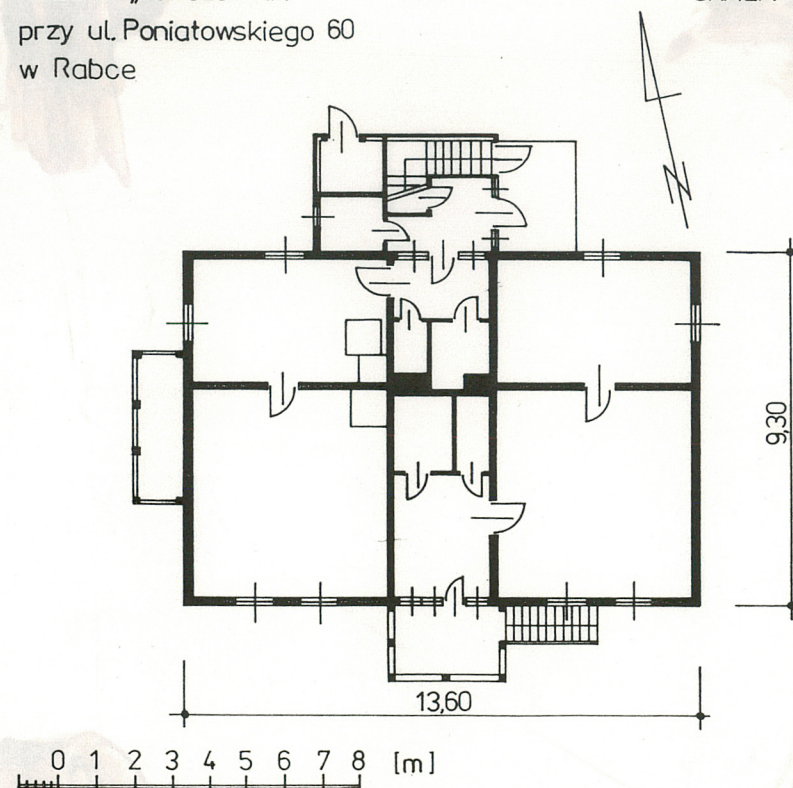
Sytuacja /1:1000/, rzut budynku /1:200/

WILLA „TOPOLÓWKA”

przy ul. Poniatowskiego 60
w Rabce

SKALA 1:200

listopad 1993r.

oprac.: arch. L. Bylina

Leszek Bylina, listopad 1993 r.

Wkładkę założył:

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

jed. W.A. Olsztyn z. 135/S
OZGraf. Z.P. Ostróda z. 676 n. 40 000

Wzór ODZ 1978 r.

1. Miejscowość Rabka	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Willa "Topolówka"	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) Zawartość rubryki nr 8
-------------------------	---	--

1. p. Ewa Donth-Gar^dozińska
ul. Malczewskiego 13/43
35-114 Rzeszów
2. p. Krystyna Donth-Grzybowska
ul. Altanowa 18/82
30-132 Kraków
3. p. Anna Donth-Lewandowska
str. Anita Driwe 330
Winston Salem
N.C. 27104
U S A

Leszek Bylina, listopad 1993 r.

Wkładkę założył:.....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

1. Miejscowość RABKA	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Willa "Topolówka"	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. Prace Budowlane i konserwatorskie... - z rubryki nr 18
--------------------------------	--	--

informacji p. Krystyny z kamienia, nowe są kaflowe.

W 1985 r. wymieniono podsiębitkę pod okapem od str. wsch.

W r. 1987 remontowano balkon wschodni oraz doprowadzono instalację wodną.

W r. 1991 remontowano balkon zachodni /nowe słupy i podłoga oraz wymieniono podsiębitkę pod okapem od str. zach.

Latem 1993 r. przeprowadzono duży remont polegający na wybudowaniu dwóch zespołów sanitarnych w dawnej sieni; podzielono parter na dwa mieszkania zamurując otwory wejściowe wsch. w pokoju pld.-zach. oraz zach. w kuchni pld.-wsch. Ponadto wprowadzono instalację gazową i kanalizację. Wymieniono dwa okna w części zach. elewacji pld., wybudowano kominy wentylacyjne i spalinowe /łącznie 13 otworów/; ocieplono sięń parteru. Obrzucono tynkiem podmurówkę kamienną oraz wymieniono blachy koszowe i przykominkowe. Ponadto ogrodzono siatką drucianą podwórze północne.

Przed tym remontem wykonano inwentaryzację architektoniczną obiektu /w posiadaniu p. Krystyny Donth-Grzybowskiej/.

Prace prowadzono bez dokumentacji siłami miejscowych rzemieślników.

Leszek Bylina, listopad 1993 r.

Wkładkę założył:.....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: